

Една историйка за кралъ Матиясъ.

(ЗА ЮНОШИ).

Маджарскиятъ кралъ Матиясъ биваше твърдѣ често обезпокояванъ отъ боляритѣ, що се навъртаха около двора му, съ молби, които той не можеше да изпълни безъ да не причини вреда на народа и страната. Единъ искаше голѣмъ чинъ за себе си, другъ — офицерско мѣсто за сина си, а трети просто настояваше да му се платятъ борчоветѣ отъ държавната хазна. Малко по-малко кралътъ изгуби търпение. Когато веднѣжъ се явиха при него пакъ трима боляри съ подобни просби, той ги покани да го придружатъ при разходката му и ги изведе вънъ отъ града, далече низъ полето.

Вървейки, тѣ срѣщнаха единъ старецъ, който орѣше съ два чифта волове. Кралътъ имаше добра паметъ и изведнѣжъ позна селенина, който на млади години бѣ единъ отъ най-добритѣ му войници, и който бѣше се прочулъ съ това, че въ врѣме на почивка размиваше офицеритѣ си съ своитѣ остроумни приказки и шегичи. Кралъ Матиясъ прѣстѣпи къмъ стареца и завърза съ него слѣдния разговоръ:

— Е, старий приятелю, колко е далече далечината?

— Само до роговетѣ на първия чифтъ волове, любезний, благородний господарю!

— А колко сж тридесетѣхъ и два?

— Още дванадесетъ само, честитий кралю!

— Но тритѣхъ кози сѣ още можешъ да мѣлзешъ, на ли?

— Съ Божя помощъ, да, добрий ми господарю!

Кралътъ се изсмѣ и продължи разходката. Когато се върнаха, той се обърна къмъ боляритѣ и имъ рече: „Е добрѣ, азъ ще изпълня желанпята ви, ала подъ условieto само, ако до утрѣ ми отгадате какво приказвахъ съ стареца“.

Зарадвани до уши, просителитѣ се простиша съ краля и отидоха задружно да помислятъ за разговора и го разтълкуватъ. Но слѣдъ като изгубиха доста врѣме, видѣха, че работата не е тѣй лесна, както си я помислиха, и рѣшиха да пдатъ право при селенина и отъ него да се научатъ.

Случиха го на полето и веднага го запитаха за значението на първия въпросъ.

„Ще ви го разтълкувамъ, благородни господа, ала не за по-долѣ отъ сто флорина“, рече селенинътъ замисленъ. Дадохъ му ги съ добра воля. Тогава старецътъ имъ разясни първия въпросъ така: „Когато бѣхъ младъ, далечината за мене бѣ хей тамъ, чакъ задъ планинитѣ; очитѣ ми бѣха силни и ми донасяха всичко на близо; ала сега тѣ сж вече стари, изнеможели, и далечината моя сега лежи до роговетѣ на първия чифтъ волове, защото по-нататкъ азъ не виждамъ.“

„Това е вѣрно“, продумаха господата изумени. „Но какво значи втория въпросъ?“

„И него ще ви кажа“, продума старецътъ, „ала не за по-долѣ отъ двѣстѣ флорина!“

Боляритѣ се понамусиха, ала нѣмаше какво да правятъ, та му ги наброиха.

„Кралътъ искаше само да знае, колко жбѣ имамъ още! По-напрѣдъ имавъ триде-